

Nastavni predmet – POVIJEST

Kriterij vrednovanja

Činjenična znanja

	Činjenična znanja
Izvrсна	Samostalno definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom. U usmenom i pismenom izlaganju sistematičan je i točan. Učenik samostalno koristi odgovarajuću povijesnu terminologiju. Učenik usvojio sve ključne pojmove te ih može samostalno pojasniti.
Vrlo dobra	Uz neznatnu pomoć definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom. Učenik koristi povijesnu terminologiju. U usmenom i pismenom izlaganju sistematičan je i točan, ali sporiji. Učenik usvojio sve ključne pojmove, ali ne može sve u potpunosti pojasniti.
Dobra	Reproducira najbitnije činjenice iz sadržaja, nesistematično izlaže o prošlim događajima, procesima i pojavama. Učenik koristi jednostavniju povijesnu terminologiju. U usmenom izlaganju nesamostalan, ima poteškoća u izlaganju. Učenik usvojio više od polovine ključnih pojmova koje može samostalno pojasniti.
Zadovoljavajuća	Mehanički reproducira sadržaje uz pomoć i poticaj, ima poteškoća u uočavanju bitnog i zaključivanju, u usmenom izlaganju vrlo spor i nesamostalan. Učenik djelomično koristi povijesnu terminologiju.
Nezadovoljavajuća	Ne može ni mehanički reproducirati sadržaje uz pomoć i poticaj, ne uočava bitno, u usmenom izlaganju vrlo spor i nesamostalan. Učenik ne poznaje povijesnu terminologiju.

Konceptualno znanje Tehnički koncepti u nastavi Povijesti

Razina usvojenosti	Vrijeme i prostor
Izvrсна	Učenik samostalno objašnjava tijek, slijed i trajanje događaja. Koristi se rječnikom kojim opisuje tijek vremena, smješta samostalno osobe i pojave u odgovarajuća povijesna razdoblja. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena (lente vremena, mentalne mape,...). Samostalno određuje godinu, stoljeće i tisućljeće. Učenik se samostalno koristi kartom. Samostalno objašnjava vremenski slijed događaja na karti. Samostalno upisuje i ucrtava tražene podatke u slijepu kartu te crta jednostavnije slijepe karte.

<p>Vrlo dobra</p>	<p>Učenik objašnjava tijek, slijed i trajanje događaja. Učenik opisuje tijek vremena, smješta samostalno osobe i pojave u odgovarajuća povijesna razdoblja. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena (lente vremena, mentalne mape,...). Određuje godinu, stoljeće i tisućljeće. Učenik se koristi kartom. Objašnjava vremenski slijed događaja na karti. Upisuje i ucrtava tražene podatke u slijepu kartu te crta jednostavnije slijepe karte. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena prema uputama i prema tematskom predlošku.</p>
<p>Dobra</p>	<p>Učenik opisuje tijek, slijed i trajanje događaja. Učenik navodi tijek vremena, smješta osobe i pojave u odgovarajuća povijesna razdoblja s vremenskim odstupanjem. Izrađuje jednostavne grafičke prikaze tijeka vremena. Određuje godinu, stoljeće i tisućljeće. Učenik se koristi kartom. Nabraja vremenski slijed događaja na karti. Upisuje i ucrtava tražene podatke u slijepu kartu uz manje odstupanje prema uputama. Crta jednostavnije slijepe karte uz tematski predložak. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena prema detaljnim uputama i prema tematskom predlošku.</p>
<p>Zadovoljavajuća</p>	<p>Svakodnevnim rječnikom i uz pomoć učitelja opisuje tijek, slijed i trajanje povijesnog događaja. Izrađuje jednostavni grafički prikaz tijeka vremena uz predložak. Smješta godine u desetljeće, stoljeće i tisućljeće uz učiteljevu pomoć. Opisuje neka obilježja razdoblja koje proučava te smješta događaje i osobe u odgovarajuća razdoblja uz učiteljevu pomoć. Upisuje i ucrtava osnovne podatke u slijepu kartu uz učiteljevu pomoć. Crta jednostavnije slijepe karte prema zadanom predlošku. Crta jednostavniji grafički prikaz tijeka vremena prema uputama učitelja te uz navođenje učitelja.</p>
<p>Nezadovoljavajuća</p>	<p>Učenik ne može ni svakodnevnim rječnikom niti uz pomoć učitelja opisati tijek, slijed i trajanje povijesnog događaja. Ne uspijeva izraditi jednostavni grafički prikaz tijeka vremena uz predložak. Ne može odrediti desetljeće, stoljeće i tisućljeće niti uz učiteljevu pomoć. Ne može opisati osnovna obilježja razdoblja koje proučava niti uz učiteljevu pomoć. Ne upisuje i ne ucrtava osnovne podatke u slijepu kartu niti uz učiteljevu pomoć. Ne može nacrtati jednostavniju slijepu kartu prema zadanom predlošku. Ne crta niti jednostavnije grafičke prikaze.</p>

Razina usvojenosti	Uzroci i posljedice
Izvrсна	<p>Objašnjava uzroke, povod i posljedice koji su doveli do pojedinih povijesnih događaja, pojava ili procesa, kao i rezultat tih zbivanja. Učenik razlikuje uzroke, povod i posljedicu te objašnjava kategorije uzroka.</p> <p>Uočava izravno navedene uzroke i posljedice ili zaključuje o njima kada nisu izravno izrečeni.</p> <p>Objašnjava da su neki uzroci i posljedice važniji od drugih.</p> <p>Objašnjava zašto treba istražiti više od jednog uzroka i posljedice nekog događaja i pojave te provjeriti dostupne izvore.</p>
Vrlo dobra	<p>Opisuje uzroke, povod i posljedice koji su doveli do pojedinih povijesnih događaja, pojava ili procesa, kao i rezultat tih zbivanja. Učenik uočava uzroke, povod i posljedicu te navodi kategorije uzroka.</p> <p>Uočava izravno najvažnije navedene uzroke i posljedice ili zaključuje o njima kada nisu izravno izrečeni.</p> <p>Navodi da su neki uzroci i posljedice važniji od drugih.</p> <p>Opisuje zašto treba istražiti više od jednog uzroka i posljedice nekog događaja i pojave.</p>
Dobra	<p>Objašnjava pojam uzroka, povoda i posljedice.</p> <p>Navodi uzroke, povod i posljedice prošlih događaja.</p> <p>Navodi izravno i neizravno izrečene uzroke i posljedice na primjerima prošlih događaja i pojava koje proučava uz pomoć učitelja.</p> <p>Navodi više od jednog uzroka i posljedice nekog događaja i pojave.</p>
Zadovoljavajuća	<p>Razlikuje pojam uzrok, povod i posljedica.</p> <p>Uočava uzroke i posljedice prošlih događaja.</p> <p>Prepoznaje izravno izrečene uzroke i posljedice te uz učiteljevu pomoć prepoznaje neizravno rečene uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava.</p> <p>Navodi jedan uzrok i jednu posljedicu nekog događaja ili pojave.</p>
Nezadovoljavajuća	<p>Učenik ne razlikuje uzrok, povod i posljedica.</p> <p>Ne uočava uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava .</p> <p>Ne uočava izravno izrečene uzroke i posljedice niti uz učiteljevu pomoć ne prepoznaje neizravno rečene uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava.</p> <p>Ne navodi niti jedan uzrok i posljedicu nekog prošlog događaja ili pojave.</p>

Razina usvojenosti	Kontinuiteti i promjene
Izvrсна	<p>Objašnjava kontinuitete i promjene u povijesti. Objašnjava ritam promjena (uočava da su neke promjene spore i postupne dok su druge brze i burne i uzrokuju iznenadne poremećaje i promjene u društvu).</p> <p>Objašnjava da promjena ne znači uvijek i napredak na primjeru razdoblja koje obrađuje.</p> <p>Analizira utjecaj pojedinaca i skupina na promjene u društvu.</p>
Vrlo dobra	<p>Uspoređuje kontinuitete i promjene u povijesti. Objašnjava svakodnevnim rječnikom ritam promjena kroz povijest (navodi da su neke promjene spore i postupne dok su druge brze i burne i uzrokuju iznenadne poremećaje i promjene u društvu).</p> <p>Objašnjava kako su pojedinci i skupine utjecali na promjene u društvu.</p>
Dobra	<p>Opisuje kontinuitet i promjene u povijesti.</p> <p>Opisuje ritam promjena kroz povijest (što se promijenilo).</p> <p>Opisuje kako su pojedinci i skupine utjecali na promjene.</p>
Zadovoljavajuća	<p>Uočava uz pomoć učitelja kontinuitet i promjene u razdoblju koje proučava.</p> <p>Navodi uz učiteljevu pomoć što se s vremenom promijenilo, a što je ostalo isto.</p> <p>Uočava uz pomoć učitelja kako su pojedinci i skupine utjecale na promjene.</p>
Nezadovoljavajuća	<p>Ne uočava kontinuitet i promjene u povijesti niti u razdoblju koje proučava.</p> <p>Ne može navesti niti uz učiteljevu pomoć što se s vremenom promijenilo, a što je ostalo isto.</p> <p>Ne uočava niti uz učiteljevu pomoć kako su pojedinci i skupine utjecale na promjene.</p>

Razina usvojenosti	Rad s povijesnim izvorima
Izvrсна	<p>Objašnjava vrijednosti i ograničenja povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz razdoblja koje proučava.</p> <p>Razumije značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora.</p> <p>Učenika analizira i vrednuje povijesni izvor, postavlja pitanje o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka te o autoru, njihovim gledištima i namjerama.</p> <p>Uspoređuje dva ili više povijesnih izvora te iznosi zaključak.</p>

Vrlo dobra	<p>Opisuje vrijednosti i ograničenja povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz razdoblja koje proučava.</p> <p>Navodi značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora.</p> <p>Učenika objašnjava i vrednuje povijesni izvor, postavlja pitanje o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka te o autoru, njihovim gledištima i namjerama.</p> <p>Uspoređuje dva povijesna izvora te iznosi zaključak.</p>
Dobra	<p>Navodi vrijednosti i ograničenja povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz razdoblja koje proučava.</p> <p>Uočava važnost povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje jednostavan odgovor koji uključuje podatke iz izvora.</p> <p>Učenika opisuje povijesni izvor, postavlja pitanje o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka.</p> <p>Uspoređuje dva povijesna izvora te ih opisuje.</p>
Zadovoljavajuća	<p>Opisuje vrijednost i ograničene povijesnog izvora uz pomoć učitelja.</p> <p>Opisuje vrste povijesnih izvora i navodi jednostavne primjere iz osobnog života te iz razdoblja koje obrađuje.</p> <p>Opisuje prošli događaj na temelju povijesnog izvora.</p> <p>Postavlja jednostavna pitanja o izvoru uz učiteljevu pomoć.</p>
Nezadovoljavajuća	<p>Ne može niti opisati niti navesti vrijednost i ograničene povijesnog izvora niti uz pomoć učitelja.</p> <p>Ne može navesti niti opisati vrste povijesnih izvora niti uz pomoć učitelja.</p> <p>Ne može opisati prošli događaj na temelju povijesnog izvora.</p> <p>Ne može postaviti niti jednostavna pitanja o izvoru niti uz učiteljevu pomoć.</p>

Razina usvojenosti	Povijesna perspektiva
Izvrсна	<p>Uspoređuje pojedine interpretacije i perspektive te objašnjava sličnosti i razlike.</p> <p>Objašnjava razloge nastanka različitih prikaza prošlosti na odabranim primjerima.</p>
Vrlo dobra	<p>Uspoređuje pojedine interpretacije i perspektive te objašnjava sličnosti i razlike.</p> <p>Objašnjava neke razloge nastanka različitih prikaza prošlosti na odabranim primjerima.</p> <p>Objašnjava značenje odabranih osoba, događaja ili pojava iz prapovijesti i starog vijeka.</p>

Dobra	Uspoređuje pojedine prikaze i perspektive te identificira neke sličnosti i razlike. Navodi neke razloge nastanka različitih prikaza prošlosti. Opisuje značenje pojedinih osoba, događaja i pojava iz prapovijesti i starog vijeka.
Zadovoljavajuća	Uočava da postoje različiti prikazi prošlosti te opisuje njihova obilježja uz učiteljevu pomoć. Daje jednostavna objašnjenja o tome zašto ljudi tumače prošlost na različite načine koristeći se svakodnevnim primjerima. Opisuje značenje pojedinih osoba, događaja i pojava iz prapovijesti i starog vijeka uz učiteljevu pomoć.
Nezadovoljavajuća	Ne uočava da postoje različiti prikazi prošlosti te ne opisuje njihova obilježja niti uz učiteljevu pomoć. Ne može dati niti jednostavna objašnjenja o tome zašto ljudi tumače prošlost na različite načine koristeći se svakodnevnim primjerima. Ne može opisati značenje pojedinih osoba, događaja i pojava iz prapovijesti i starog vijeka niti uz učiteljevu pomoć.

Razina usvojenosti	Usporedba i sučeljavanje
Izvrсна	Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva razumije i objašnjava stavljajući ih u kontekst u kojemu se mogu ocijeniti i interpretirati. Usporedbom uočava njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaj. Usporedbom svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) te formulira opći zaključak.
Vrlo dobra	Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisuje stavljajući ih u kontekst u kojemu se mogu ocijeniti i interpretirati. Objašnjava njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaj. Svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) te formulira opći zaključak.
Dobra	Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisuje stavljajući ih u kontekst u kojemu se mogu interpretirati. Opisuje njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaj. Svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija).
Zadovoljavajuća	Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisuje stavljajući ih u kontekst uz pomoć učitelja. Navodi njihove sličnosti i zajednička obilježja. Svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) uz pomoć učitelja.
Nezadovoljavajuća	Učenik ne može povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisati u kontekstu vremena događaja niti uz pomoć učitelja. Ne navodi njihove sličnosti i zajednička obilježja. Ne može svrstati događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u

	skupine (klasifikacija) niti uz pomoć učitelja.
--	---

Proceduralno znanje

Razina usvojenosti	Proceduralno znanje
Izvrсна	Učenik poznaje i primjenjuje odgovarajuće metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.
Vrlo dobra	Učenik poznaje i primjenjuje odgovarajuće metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti uz uputu učitelja.
Dobra	Učenik poznaje i primjenjuje neke metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti uz pomoć učitelja.
Zadovoljavajuća	Učenik prepoznaje neke metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima te osnovne metode, postupke i procedure rada i primjenjuje ali uz pomoć učitelja.
Nezadovoljavajuća	Učenik ne prepoznaje ni metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima niti uz učiteljevu pomoć.